

AUSTRALSKÉ

Listy

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

ČÍSLO 54 ÚNOR 1996

Print Post Approved
PP 242296 / 00084

\$2.60



"Australská Pana Marie s Jezulátkem"
Václav Jezek von Thienfeld

L. & G. Pergl

Česká Optická Firma



57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 663 6242

All International Office Machines

Prodej a opravy nových a starších
"typewriters, photocopiers & faxes"
dílňa a obchod: **390 BOTANY ROAD**
ALEXANDRIA,
N.S.W. 2015

Tel: **319 0648** nebo **214 7402**
Václav Novák: 30 6781

TRITON

CARPET CLEANING SERVICE

Powerful truck, Mounted equipment
All stains treated, Carpets deodorized
Fast drying, Scotch guard
Carpet and Upholstery
Leather L/ S Cleaning

Emergency water damage service

Peter Adler

Phone: 388 2052, Mobile: 018 044 100

Mluvíme česky

DENTAL PROTESIS

ODBORNÝ ZUBNÍ PROTETIK

nabízí své služby, ve zvláštních případech
(stáří, nemoc atd.) ošetření doma možné,
(soukromé pojištění vyplácí
předem domluvenou částku)

Další informace

na čísle: (02) 388 2216

mluvíme česky i slovensky

425 Old South Head Road
North Bondi NSW 2026

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!



CONTACT

P.R.I.N.T.I.N.G.

A.C.N. 002 887 238

NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA
Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

(Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro

MANUFACTURING, ENGINEERING

DESIGN, CAD/CAM

DESKTOP PUBLISHING

JOB COSTING, ACCOUNTING

MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO

České, EASTERN & WORLD FONTS

BUREAU SERVICE & TRAINING

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 636 1873
Fax: 02 631 2024
Mobile: 018 288 477

SONY'S

Bon Voyage

Shop 6 Royal Arcade
175 Oxford Street
Bondi Junction 2022 NSW

Tel 02 387 1333
Fax 02 389 8028

Připravujeme speciální zájezdy do
lázní v České i Slovenské republice.

Zařizujeme letenky, zájezdy
zajímavé výlety vlakem.

Zajistíme pojištění, cestovní šeky,
poskytujeme veškerý servis,
vše za vynikající ceny.

volejte - 387 1333

Soudit, či nesoudit?

V České republice se často hovoří o tom, zda má smysl, po více než pětadvaceti letech, hledat konkrétní viníky události ze srpna roku 1968. Uvádíme názory některých lidí, tak jak je otiskla Mladá fronta.

František Kozel, poslanec ODS: Stejně jako chudoba netratitci, ani věk bývalých funkcionářů a časový odstup nemohou omluvit spáchání trestného činu. Prokázali-li se tyto skutky, nechť je konáno tak, jak ukládá zákon. Jsem rozhodně pro dotažení celé věci do konce.

Markéta Soukupová, studentka: Měli by být odsouzeni. Mně osobně se to nedotýká, smířila jsem se s tím, že na nespravedlnost je nejlepší zapomenout. Ale jsem pro symbolický trest, protože potrestán zatím nebyl skoro nikdo a je tu řada postižených starých lidí, kteří jsou kvůli tomu zatrpklí. Jan Tomášek, český zemský tajemník ČMUS: Způsob, jakým je předkládáno obvinění z vlastizrady, silně připomíná politické kádrování v 50. a 70. letech. To, že jsou předem vyňati z podezření bývalý premiér Lubomír Štrougal nebo Zdeněk Mlynář, který rovněž podepsal moskevské protokoly, a že měli být spravedlnosti vydáni pouze Miloš Jakeš a Karel Hoffman, je totéž jako předhození obětních beránků za zločiny, na kterých se podílel celý rozsáhlý komunistický aparát. Jde tedy spíše o odvedení pozornosti od mnohem závažnějších společenských problémů.

Vavřinec Bodenos, předseda LSNS: Jsem zcela jednoznačně přesvědčen, že to smysl má. Musí se prokázat, zda šlo skutečně o velezradu, tedy závažný trestní čin. Ten by měl být jako každý zločin potrestán. Aktivitu Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu tedy pokládám za správnou.

Michal Černoušek, Fakulta sociálních věd UK: Poučme se z historie - revoluce se má vypořádat se svrženými vůdci rychle a jasně. Za více než pět let počítat soud, který bude trvat dalších deset let, to je absurdní. Miloš Zeman, předseda ČSSD: Každý, kdo se dopustil velezrady tím, že se podílel na pozvání sovětské okupační armády, by měl být spravedlivě potrestán bez ohledu na délku doby, která mezitím uplynula.

To jsou tedy názory lidí z České republiky. Zajímalo by nás, co si o tom myslíte vy, čtenáři AL, lidé, pro které mnohdy vstup ruských vojsk byl důvodem odchodu z vlasti.

Jana Háberová

TREST SMRTI

Jaroslav Kovářiček

V lednu přinesl Český rozhlas následující zprávu: "Jednoznačně pro trest smrti se v rozhovoru pro čtvrté vydání Denního telegrafu vyjadřuje soudce Ústavního soudu Antonín Procházka. "Vina nemůže zůstat bez trestu, je jen nutno zvážit jeho úměrnost ve vztahu ke specificky různým proviněním," tvrdí soudce. Podle něj jsou současné metody vyšetřování, včetně pomocných věd, natolik spolehlivé, že i u těch nejsložitějších případů se dá justiční omyl zcela vyloučit."

Nevím co přimělo soudce Procházku k takovému prohlášení, hádám, že by to mohl být jeden z nedávných průzkumů veřejného mínění, kde se přes 70% občanů České republiky vyslovilo pro znovu zavedení trestu smrti. Jenže ten soudce asi zapomněl, že trest smrti není dnes v civilizované části Evropy příliš populární a republiku s takovými představiteli práva tam asi nebudou chtít. Zavede-li se však řeč na téma trestu smrti kdykoliv a kdekoli na světě, vždy to zpravidla vyvolá vášnivé diskuze. Argumentů pro i proti je nepřeberně.

Zastánci takového trestu mají obvykle dva hlavní argumenty. - 1. Trest smrti má silný odstrašující účinek. 2. Zaručuje se tímto trestem, že pachatel už další hanebný zločin nespáchá.

Odpůrci trestu smrti vyvracejí tyto argumenty celkem snadno, na ten první nejsou totiž přesvědčivé důkazy. Na příklad v USA čekalo v roce 1991 více jak dva tisíce osob na výkon trestu smrti a asi 150 lidí bylo vskutku popraveno a přesto je tam počet vražd srovnatelně mnohem větší než třeba v Japonsku, kde trest smrti nemají. Na ten druhý argument lze snadno namítnout, že na místo popravy je možno pachatele izolovat na doživotí. Pokud se později ukáže, že rozsudek byl justičním omylem, je lépe rehabilitovat odsouzeného za živa než posmrtně. Těch argumentů pro i proti trestu smrti je mnohem více a stojí vskutku za vážnější zamyšlení.

Trest smrti byl uplatňován od pradávna, návody na jeho uplatnění najdeme již v Bibli. V Anglii 18. století byly každý rok popravovány stovky lidí. Způsoby provádění jsou různé, od biblického ukamenování, římského ukřižování, středověkého čtvrcení a na kůl napichování, francouzského stínání hlavy gilotinou až po elektrická křesla a smrtící injekce v moderní Americe. Silný odpor proti hrdelnímu trestu začal v Evropě v polovině 18. století a byl formulován mysliteli jako Cesare Beccaria nebo Voltaire. Mnozí lidé jsou však představou násilné smrti fascinováni, zaujímají stanoviska silně emotivní a rozumná diskuze na toto téma bývá jen ztěží možná. Také

Stručný přehled rubrik

Trest smrti	01
Chebra Cadisha	02
Kam ne na penzi	03
Zprávy	04
In Memoriam O. Havlové	05
Perly a perličky	06
Nad dopisy čtenářů	07
Malé zamyšlení nad velkou historií	08
Poválečné mezivládi	09
Kultura	10
Kdybychom měli moře	11
Z tajů krás české řeči	12
Křížovka a humor	13
Rozmlouvání nejen o.....	14
O Švejkovi	15
Doga jménem Guliver	16

se často zaměňuje pojem trestu za prachobyčejnou mstu. Volají-li po trestu smrti například rodiče brutálně zabitého dítěte, je to pochopitelné, vidím-li ale občas na televizní obrazovce rozzuřený dav, jak spílá nějakému vrahovi, děsí mne jeho krvežíznivost.

Proč se asi volá po trestu smrti mezi tradičně nenásilnými Čechy? Těch důvodů je více a není to jen očividně narůstající kriminalita. Velkou roli zřejmě hraje i to, že se dnes ve sdělovacích prostředcích o zločinnosti mluví a píše více než za režimu komunistického. Mnohé noviny a časopisy honí se za senzací, a podobně jako jejich bulvárni kolegové na Západě, pomáhají vytvářet pocity nebezpečí a ohrožení. V časopise Mladý svět (číslo 1, 1996) četl jsem kupříkladu článek "Olomouc ve stopách New Yorku", kde autor píše "... Stačili pouhé čtyři roky od politických změn, aby tu trestná činnost v jednotlivých druzích vzrostla o rekordních 600-1000%. Kdosi z místních novinářů tehdy propočítal, že v Olomouci bylo zřejmě období v poměru na obyvatele zavražděno dvakrát víc lidí než v New Yorku. (Tak mne napadá, zdali by se ten nejtěžší ze všech trestů neměl vztahovat i na novinářství takové úrovně!)

Smrt je přirozenou součástí života, proč by tedy trest smrti neměl patřit mezi běžné tresty? Nehledě na naivní optimismus soudce Procházky víme, že kdekoli na světě bývají odsuzováni nevinní lidé. S tím tedy zastánci trestu smrti musí počítat a asi to berou tak trochu po lenínsku - "když se káci les, padají třísky". Život je beztak pln všelijakých nebezpečí. Vloni jen na českých silnicích bylo zmařeno 1384 lidských životů. V Praze zahynulo při dopravních nehodách 123 lidí a tam také v téměř roce bylo zaznamenáno 58 vražd nebo pokusů vražd. Kdyby za takový zločin byl trest smrti, bylo by těch popravených méně než zabitých., proti dopravním prostředkům se ale žádné kampaně nevedou. Případ trestu smrti otevírá však řadu zajímavých a důležitých otázek. Jestliže se pro trest smrti vysloví většina občanů, měl by být podle demokratických pravidel bez váhání zaveden? Tohle je velmi provokativní otázka o smyslu demokracie, jakoby všechny hodnoty byly relativní. Jsme ochotni si připustit, že mohou být i

hodnoty absolutní, jako krása, pravda, láska, úcta k životu a tak dále, které nepodléhají náladám mas? Na které skutky má se trest vztahovat a kdo určí jejich seznam? Jsme ochotni být "ryzími demokraty" a akceptovat situaci, kde si většina občanů odhlasuje, že je nutno likvidovat společenské nepřátele, ať už jsou to masoví vrahové, prznitelé dětí, homosexuálové, cikáni nebo třeba falešně hrající houslisté. Okamžitě namítnete, že můj přírůstek je přitažen za vlasy, jenže i společenské hodnotové systémy jsou často matoucí a absurdní. Jeden masový vrah je pověšen, jiný povýšen, neboť co jiného je voják, který v boji pobije mnoho nepřátel, tedy mladých a nevinných chlapců? Čím se provinili milióny Židů, které vyhladili nacisté jako své úhlavní nepřátele? A komunisté si také definovali podle svého skutky, pro které byly jejich oběti zatracovány a likvidovány. Ostatně souhlasíme-li se samou podstatou trestu smrti, tak tím přiznáváme, že formu násilné smrti považujeme za nějakých okolností za přijatelnou. Totéž dělá i většina vrahů.

A jestliže trest smrti shledáme eticky přijatelným, pak můžeme rovněž jít a krůček dále a používat orgány z těl popravených pro potřeby transplantací. Četl jsem kdesi, že se to tak praktikuje v Číně, kam si bohatí obchodníci z Honkongu jezdí pro levné "součástky", když si dobře zaplatí, zločin pro vhodného viníka se vždy najde. Zbytek možnosti si laskavě domyslete sami. Znáte nějaký tzv. systém spravedlnosti, před kterým by se občan mohl cítit bezpečným? Jsem-li obviněn proč si musím najmout profesionálního obhájce? Jestliže nejsem jako občan schopný rozumět zákonům bez odborné pomoci a obhajovat se sám, jak je tedy mohu dodržovat? A měří ta spravedlnost opravdu každému stejně, když někteří advokáti stojí víc než jiní? Za více peněz více spravedlnosti, říká si asi dnes s úsměvem O. J. Simpson.

Co se vlastně trestem smrti řeší? Souhlasil bych s ním bezvýhradně, kdyby jím bylo možno vrátit život oběti. Ano, nesmíme zapomínat na oběti, jenže pro ně je forma trestu už bezpodstatná.. Jsem přesvědčen, že diskuzemi o trestech se jen mafi čas, který je zapotřebí k hledání řešení jak zločinnosti co nejlépe předcházet. Především musíme hledat její kořeny a pochopit její příčiny. Musíme

zpytovat vlastní společnost i sama sebe. Jestli připouštíme násilí jako formu zábavy, jak o tom svědčí vysoká sledovanost takových televizních pořadů a filmů, potom musíme počítat s tím, že násilí bude i běžnou součástí našeho denodenního života.

Záhady lidského vědomí jsou nevyzpytatelné a nikdy se nám nepodaří zcela vymýtit zločinnost nebo zhoubné nemoci. Moderní medicína udělala velké pokroky v léčení těla, zkoumání lidské mysli však zůstává stále ještě zanedbáváno. Prevence je to nejlepší o co může společnost usilovat. Více než trest smrti potřebujeme kulturu, mravnost, spiritualitu a především laskavost a lásku. Věřím, že vskutku civilizovaná společnost by neměla mít ani věznice, ale o tom až příště.

10. března 1996 v 11 hod.
dopoledne
v Cementary Hall
roh Oxford a Wallis Street
WOOLAHRA
se koná

CHEVRA CADISHA

Vzpomínková tryzna za umučené oběti
nacistické persequce. Bylo to právě na
výročí narození T. G. Masaryka
7. března, kdy v českém transportu
zahynulo více než 40 tisíc našich lidí.

Přijďte se poklonit památce
našich tragicky zesnulých
příbuzných, známých a přátel.

KURZ ČEŠTINY ČSÚZ 1996

Československý ústav zahraniční již nyní připravuje 23. ročník kurzu češtiny pro krajany. Uskuteční se v době od 2. - 26. 7. 1996 v areálu Vysoké školy zemědělské v Praze - Suchbale a studium bude pod vedením pedagogů Karlovy univerzity v Praze. Kurz bude koncipován jako společné studium rodičů s dětmi. Vychází ze skutečnosti, že mnozí z dlouholetých účastníků kurzů mají už vlastní děti či dokonce vnoučata, a chtějí by jim ukázat místa odkud pocházejí jejich předkové a kde oni sami prožili hezké chvíle. Kurz vychází rovněž ze zkušenosti, že mnozí rodiče, i když sami češtinu ovládají, nemají čas a energii tuto jazykovou znalost předat svým potomkům. Za 24 pobytových dnů se účastníci kurzu věnují výuce jazyka rozpočtené tak, aby zahrnovala jak přednášky, tak praktická cvičení a konverzaci a to jak v učebnách, tak i při kulturním a společenském programu v odpoledních hodinách a o víkendech. Pro děti bude připravena speciální výuka odpovídající jejich věku a samozřejmě hry, sportovní soutěže a věku přizpůsobený kulturní program. Časový rozsah výuky činí 100 hodin a probíhá v maximálně desetičlenných skupinách podle dosaženého stupně znalosti. Komplexní cena (včetně ubytování, stravování a nákladů na kulturu a zájezdy) nepřekročí v roce 1996 hranici 28.000 Kč, které účastníci zaplatí po příjezdu do Prahy. Zájemci mohou o přihlášku a podrobné informace požádat na adrese:

Československý ústav zahraniční,
Karmelitská ul. 25,
118 31 Praha 1 - Malá Strana.

Podmínkou je, aby přihláška došla zpět na ČSÚZ nejpozději do 31. května 1996, neboť jen tak vznikne nárok na zařazení do kurzu.

(Informace - ČSÚZ)

KAM NA PENZI. Marta Procházková

V historii české emigrace se vyskytla zvláštní, nečekaná příležitost: změnou politického systému v Čechách nám byla dána druhá šance. Nikdo z nás, kdo jsme doslova utíkali před rokem 1989 neměl právo očekávat, že by se někdy do své vlasti mohl legálně vrátit a nikdo s tím pravděpodobně nepočítal. Odešli jsme jednou pro vždycky.

Je to mu již pět let, co se situace zvrátila a dnes je skutečně reálné přemýšlet o možnosti, že bychom - alespoň někteří z nás - mohli trávit léta odpočinku tam, kde jsme se narodili. Nový domov přinesl na toto téma nedávno zajímavý článek (Kam na penzi, 14. října 1995). Nejzávažnější je, jak už výše uváděný článek citoval, že naše vztahy s bývalými spoluobčany se nedají znovu navázat. Je těžké si to přiznat - ať máme v svém novém domově kolik chceme nových přátel, na ty staré nikdy nezapomeneme. A může se stát, že o některých vánocích strávených výlučně s bezprostřední rodinou (protože prostě nikdo jiný na tomto kontinentě není) - se nám zasteskne na jedinou po staré pošetilé tetě, kterou jsme doma snesli přesně tak hodinu o vánocích - a tady bychom ji přivítali jako anděla z nebes a rádi bychom si s ní zdravě zdrbli. Jenže to je také iluze. Ta teta už asi nežije. Mladší příbuzní se o nás zajímat nebudou. A naši bývalí přátelé - kolik těch vztahů přežilo desítky let odloučení? Velmi málo.

To, o co nám nakonec jde mnohem víc než případné ušetření peněz a dobré bydlo, je právě tohle - možnost si přátelsky popovídat s někým, kdo nám rozumí. Naneštěstí, Češi se o naše zážitky a o realitu života za mořem zajímají právě tak málo, jako průměrní Kanaďané o život v Evropě, to jest vůbec ne. A to je přesně cena, kterou za svou emigraci platíme. Mám-li použít obnošené fráze, do jedné řeky se dvakrát vstoupit nedá a to, po čem v hloubi srdce toužíme je vlastně naše bezstarostné mládí.

Současná česká veřejnost emigranty opovrhne. S výjimkou několika našich skutečných přátel nás všichni považují v nejlepším případě za mentory

a v horším za lháře. Demokracie v Čechách přinesla mimo zbožnění výdělků a mazaného obchodování a vzestupu kriminality i novou zesílenou koncentraci na sebe. Nijak přitom nezmenšila starou českou aroganci, která říká, že Čech ví vždycky všechno nelépe a vy ostatní si své moudrosti strčte ze klobouků.

Svým způsobem je to pochopitelné - nás by také nebavilo do omrzení poslouchat něčí zážitky z dovolené (tak oni nás vidí). Horší je, že jim nedokážeme vysvětlit, že některé naše zkušenosti by byly cenné i pro ně a že se ve většině případů nesnažíme poučovat, ale sdílet. Vzájemnému porozumění brání někdy naše vlastní necitlivost, ale ještě více jejich netolerance. Ne že by to byla nějaká jedinečná vlastnost. Severoameričtí "rednecks" jsou přesně stejní a jejich rozhled také končí u nejbližší meze. Jenže předělávat všeobecný nezájem o vše, co se děje mimo naši vísku je, přátelé, zatracená práce a obávám se, že celosvětově jsme v ní ještě neudělali ani krůček. A přitom většina neštěstí na tomto našem churavém světě pochází právě z nevědomosti a nezájmu o to, že lidé v jiné zemi jsou většinou přesně stejní jako my.

Snažit se zmenšit tuto nevědomost je také cíl - cíl, který můžeme sledovat třeba i na penzi, pokud se připravíme na četná zklamání. Lidé spoustu věcí prostě nechtějí vědět a to, že jsme se nenarodili - nebo většinu života nežili tam, co oni, nás bude vždycky vyfázovat.

Za každou věc, která nám dnes třeba v Kanadě vadí - přebujelá byrokracie, ekonomická nejistota, nápadná podobnost se socialismem ve vedení státu, politická ignorance - bychom našli nejméně jednu jinou, která by nám vádila v Čechách. Osobně si myslím, že pro emigranty v Kanadě by bylo lepší trávit penzi třeba v Mexiku. Penze v Čechách je hezký sen. Nic víc.

(přetiskováno - Nový domov, Kanada)

ZPRÁVY

Ve věku necelých 85 let zemřel v Praze pěvec Eduard Haken, legenda českého operního umění tohoto století. Do povědomí generací se zapsal nejen interpretací stěžejních rolí světového repertoáru, ale zejména řadou postav domácích oper - především jako Kecal ve Smetanově Prodané nevěstě a také jako Vodník ve Dvořákově Rusalce. Eduard Haken byl solistou české první scény od roku 1941 plných padesát let.

Vláda doporučila odsunutí platnosti zákona o zvýšení platů ústavních činitelů a soudců z července 1996 na 1. leden 1997. Informoval o tom předseda vlády Václav Klaus s tím, že s tím, že šlo o jednoznačné rozhodnutí.

V reprezentačním sídle německé vlády Petersberg u Bonnu se uskutečnily rozhovory ministrů zahraničních věcí ČR a SRN Klause Kinkel a Josefa Zienle. "Máme rozhodně ještě problémy", prohlásil před setkáním ministr Kinkel. Doba však podle něj dozrála pro plánovanou společnou deklaraci o smíření mezi oběma zeměmi. Kinkel poukázal na to, že se obě strany zatím nedohodly na německém odškodnění českých obětí nacismu. Již proto je společné prohlášení důležité, zdůraznil Kinkel. Podle ministrových slov není dosud uspokojivý postoj Prahy k odsunu sudetských Němců po druhé světové válce. Bonn si od České republiky přeje morálně se distancující gesto, prohlásil Kinkel. Dal také najevo, že Bonn musí brát ohled na tři milióny sudetských Němců. "Proti nim nelze rozhodnout dekretem", řekl. Jak však dále zdůraznil, jsou vztahy mezi oběma státy lepší než jejich pověst a že jednání na úrovni ministrů o česko-německé deklaraci by měla udělat definitivní tečku za minulostí.

Německý tisk však informoval o jednáních ministrů zahraničních věcí SRN a ČR a vesměs zdůrazňoval, že obě strany nebyly opět schopny se dohodnout na konečném urovnání sporných otázek ve vzájemných vztazích. "Je těžko pochopitelné, že právě se sousedem, se kterým má nejdelší hranici, se Německo nemůže dohodnout na konečné čáře za minulostí", napsaly Süddeutsche Zeitung. "Průtahy přitom hrají evidentně do ruky těm nejtvrdšíjším odpůrcům smíření na obou stranách. Svůj stín musí překročit oba - sudetští Němci a jejich patron CSD se musí vzdát majetkových nároků, pražské vedení pak musí označit vyhnání za bezprávné. Bez toho nemohou najít řešení ani ministři zahraničí. Protože to však nebyli Češi, kdo rozpoutal druhou světovou válku, očekává se větší míra vstřícnosti od Němců. Nevyřešený vztah k Praze zůstává velkým a trapným minusem v evropské bilanci Helmuta Kohla," dodal další list.

Ministr kultury Pavel Tigrid se rozhodl novelizovat k 15. lednu

statut České filharmonie. Zároveň oznámil, že ztratil důvěru v jejího šéfdirigenta Gerda Albrechta.

Postup českých úřadů a tiskovou kampaň proti šéfdirigentovi České filharmonie Gerdu Albrechtovi kritizuje výbor Unie orchestrálních hudebníků, a prohlašuje, že "Důvody vedoucí k vyslovení nedůvěry, které uvedl Pavel Tigrid, považujeme za nedostatečné."

Koncem minulého týdne pracovníci Českého hydro-meteorologického ústavu v Ostravě odvolali upozornění na zvýšení škodlivin v ovzduší. Nyní jsou znovu hlášeny špatné rozptylové podmínky a lidem se bude špatně dýchat kvůli smogu. Během letošní zimy vydali už odborníci deset upozornění na výskyt škodlivin v ovzduší.

Dánské hlavní město Kodaň se stalo kulturní metropolí Evropy pro letošní rok. Tento titul a štafetu celoročních festivalů, vyhlašovaných už po 12 let Evropskou unií, převzala Kodaň od loňské kontinentální svatyně kultury Lucemburku. Sériál kulturních představení, koncertů a celé řady dalších festivalových přehlídek zahrnuje až do konce letošního roku 1000 akcí. Kulturní metropolí vybírají ministři kultury členských zemí EU. Příští rok se pozornost soustředí do řecké Soluně, v roce 1998 do Stockholmu a v roce 1999 štafetu převeze východoněmecký Vymar. Poprvé se festival uskutečnil v roce 1985, kdy byly kulturní metropolí vyhlášeny Atény. Po nich pak následovaly Florencie, Amsterdam, Berlín, Paříž, Glasgow, Dublin, Madrid, Antverpy, Lisabon a Lucemburk.

RECEPT

Josef Fousek

Vezmi závist nadějí a hoře
Lásku a radost a utrpení moře
Krásu a obdiv zdvořilost a Múzy
Svědomí lítost a slzy

Pak chvíle žalu nenávist a něhu
Tisíce pověr a srdce plné sněhu
Zbabělost a domýšlivé geny
Věrnost a hrdost lakomcovo menu
Bezohlednost laskavost a strasti

Nadutost a hloupost tichá snění
Statečnost a chvíle rozechvění
Úctu a slušnost lhůstevnost a víru
Pak přidej bolest cesty štirů

Pak všechno semel
a zvaž na deka
Jen trochu zamíchej
A máš člověka

IN MEMORIAM

V sobotu 27. ledna 1996 zemřela po dlouhé a těžké nemoci ve věku 62 let

Olga Havlová



Titulky v novinách s tímto oznámením dodávají, že byla manželkou prezidenta České republiky Václava Havla. Už ale obvykle nedodávají, že byla jeho nejlepším kamarádem, spolupracovníkem, rádcem i zastáncem. Že skutečně a zcela naplnila slova manželského slibu a vždy stála po jeho boku, v dobách zlých i v dobách dobrých. Novinové články zapomínají také poznamenat, že byla ženou moudrou, skromnou, - statečnou manželkou vězně, stejně jako dokonalou manželkou prezidenta. Měla tu nádhernou lidskou vlastnost, že se v každé životní situaci zachovala "správně". Jako žena disidenta a vězně dodávala sílu a optimismus, jako manželka prezidenta založila Nadaci dobré vůle ve které neúnavně pracovala.

Právě v tuto chvíli, se vybaví slova Ernesta Hemingwaye: "... neptej se komu zvoní hrana, tobě zvoní. S každým dobrým člověkem umírá i kousek tebe."

Jana Háberová



VÝTVARNÉ OKÉNKO

Autorem australské Panny Marie s Jezulátkem na obálce tohoto čísla je Václav Ježek von Thienfeld. Protože bydlí ve Viktorii, zvedla jsem telefon, abych mu alespoň touto cestou položila několik otázek. Ta první byla klasická. "Jak jste se vůbec dostal k umění?"

Vzhledem k tomu, že můj otec byl malíř, že jsem vyrůstal v rodině, kde všichni hráli na nějaký hudební nástroj a malovali, bylo by spíše těžké se k umění nedostat. Mimoto část mého rodu, pocházející z Bavorska byli výborní grafici a tak jsem možná i po nich zdědil, nějaké ty "grafické" buňky. Přestože jsem studoval figurální malbu u profesora Součka na pražské AVU, od samého začátku mne zajímala symbolika. A to je také důvod, proč jsem se začal věnovat tvorbě ikon, protože v nich se objevuje symbolika v té nejčistší formě. Ikony jsou dvojrozměrné, protože pravoslavné náboženství věří, že třetí rozměr je vyhrazen pouze Bohu. Proto také jejich chrámy nezdobí žádné sochy, ale pouze obrazy.

"Čemu v této době věnujete nejvíce času?"

Teď jsem se skoro úplně soustředil na Blue Cat Gallery, kterou jsme před časem otevřeli, a kde také pořádám kursy ikonopisectví, - správně se totiž říká, že ikony se píše, nikoliv malují. Přiznám se, že mne překvapil zájem především mladých lidí o tyto kursy, a nejsou to jen věřící, kteří se hlásí. Důvod vidím v tom, že při tvorbě ikon používáme staré klasické metody a zásady, které nutí studenta k absolutní koncentraci na tvorbu. Člověk zapomíná na všední starosti a problémy a tím se vlastně tvorba, podobně jako meditace stává dokonalým odpočinkem. Studenti jsou také nuceni přemýšlet o symbolech, které k tvorbě ikon nedílně patří, a uvědomují si jejich sílu. Proto mi také nevadí, když se přihlásí i ti, kteří nemají zvláštní výtvarný talent. Důležité je, aby to byli lidé citliví, chápající a spirituálně zaměření. Tím, že se ikona nemaluje, ale píše, je vlastně tak trochu záznamem duše člověka - člověk se při tvorbě ikon má možnost zahledět sám do sebe a to je často moc užitečné a poučné.

"Škola a ikony nejsou vašim jediným zájmem. Čemu se dále věnujete?"

Jak je z obrázku na titulu zřejmé, už dlouho se zabývám zobrazováním biblických osobností. Ilustroval jsem "Knihu žalmů", dále knihu "O životech svatých", kde jsem především používal grafiku. Teď se snažím vytvořit typickou australskou Pannu Marii s Jezulátkem. Myslím si totiž, že skoro každý národ má svoji specifickou podobu Matky Boží - ochránkyně, která je tak trochu symbolem toho kterého národa. Chtěl bych namalovat Panu Marii, která by skutečně symbolizovala Austrálii. A abych na to nebyl sám, tak bych rád v dohledné době uspořádal soutěž na téma - Australská Madona, ze které by mohla ta skutečně australská podoba Matky Boží vzejít.

"Co vám v poslední době udělalo největší radost?"

Všechny věci o kterých jsme už mluvili a pak také i pozvání UNESCO, abych pro ně připravil výstavu ikon. Chystám se na to tento rok.

"Děkuji za povídání byť po telefonu a přeji aby se vám všechno dařilo".

Rozmlouvala Jana Háberová



AUSTRALIAN
FIRST
ICON
SCHOOL

**Hledám upřímné přátelství
's charakterní Českou,
věk 38-50 let,
finančně nezávislou,
se smyslem pro humor,
která má zájem o zahradu,
zvířata a přírodu vůbec..**

Foto vítáno.

Nabídky do redakce.

PERLY A PERLIČKY

Lednové perly vyplynuly jaksi na povrch samy. Nebylo nutno lovit je nořením se do hlubin Pacifiku. Dvě vyplynuly v sydneyjském Bass Hillu, jedna v sydneyjské opeře a ta čtvrtá také v Sydney - ve Wharf Theatre. Lovcem zmitá pokušení, zmitají jim pochyby: kterou začít? Volba ale přece nemůže nepadnout na české umělkyně a začneme tedy u nich.

.....

Ty české perly tedy vyplynuly z prostorů Galerie Kafka Michaely Řihové, a jejich vernisáž byla navštívena hojným počtem českých gratulantů. Úvodní slova zástupce University of Western Sydney a místního hodnostáře byla provázena darováním jednoho z obrazů Mileny Borkertové přítomnému generálnímu konzulovi České republiky ing. Josefu Sládkovi. Vystavovaná díla této nyní již v Sydney známé umělkyně jsou striktně černo-bílá a na jazyk se mimovolně derou bedlivému pozorovateli-laikovi výrazy jako zoufalost z úsilí o průnik neproniknutelným, pláč nad podlostí lidských bytostí, důsledek hříchu a vyhnání z ráje, výkřik nad špatností světa. Jistě ne náhodou vytvořila M. Borkertová studii portrétu Doriana Graye a ten přesně zapadá do vystavovaného celku. A přesto, kupodivu, přesto působí souhrn všeho jaksi pozitivně, ne-li přímo optimisticky. Naprosto pozitivně vyznívá převládající červeně závěsů dvacetileté perličky Alžběty Totové, australské Češky vystavující poprvé, alespoň v Kafce. Připodobňujíc svůj postřeh k obdobím picassovským, prohlásila přítomná Dáša Bláhová onu převládající červeně za růžovou periodu Alžběty Totové. Práce neobvyklá a působivá a z neobvyklých materiálů. Kdo koupí neprohloupí - kdoví, příště by to mohlo být vše v modro-žlutém.

.....

Doma v republice bývá přijímán Janáček s poměrně chladnou rezervou. Nemo suis propheta, tak praví stará latinská moudrost. Snad domovina objeví plně Janáčka až v jedena-dvacátém století - jeho úžasnou citlivost, jeho nenapodobitelnou schopnost vyjadřovat moravskou a nanejvýš lašskou mluvu a kadenci řeči hudební klasikou. Británie, Austrálie a mnoho dalších koutů "západu" vytýčilo Leoši Janáčkovi místo při vrcholu světového žebříčku moderní hudby už před desetiletími. Snad především zásluhou působení Kubelika a Talichova žáka Australana Mackerrase, dnes největšího žijícího dirigenta Velké Británie. Hudební Austrálie Janáčka miluje a uctívá a jeho díla jsou dnes po celém pátém kontinentě běžně uváděna. Sydneyjská opera už dávno uvedla Její pastorkyňu, Lišku Bystroušku, Káfu Kabanovou a Janáčkovu hudbu slyšíme v rádiu i na koncertech ve všech zdejších hudebních centrech. Teď v lednu měla premiéru Věc Makropulos (anglicky The Macropulos Secret) s Marilyn Richardsonovou v hlavní roli. Protože "libretto" odloudil Janáček v roce 1922 ze stejnojmenné hry Karla

Čapka, budí Věc Makropulos dvojnásobný zájem. Je di-lem dvou obrů české kultury tohoto století. Janáček prý trval na zhudebnění Čapkova díla i přes Čapkovo varování, že se nejedná o víc než bizarní grotesku. Sydneyjské obecnstvo přijalo lednovou premiéru s nadšením a náležitými ovacemi kdy vyvolávání nebralo konce. V programu se hovoří v těch nejlichotivějších tónech o krásách Prahy i o její historii a dočteme se tam o mládí i vývoji našeho velkého Moravana. Jen jeho moravskost je poněkud pomínuta - ale nechť je vše. Kulturní alianci mezi Australany a Čechy se dostalo povzbuzení, a to z pouhé iniciativy Australanů. Čechy se to na premiéře v hledišti nehemžilo, zato měl návštěvník dojem, že nejméně polovina aplaudujících je dnes dobře seznámena s Prahou a vůbec s českou zemi a kulturou. Pocit to radostný.

.....

Neleňte a shledněte pozoruhodnou hru anglického autora Davida Edgara "Pentecost" v sydneyjském Wharf Theatre. Je to hluboká sociologická studie na prknech divadla v uměleckém podání postbolševické společnosti kdesi na jihovýchodě Evropy, konkrétně kdesi v Jugoslávii. Děje se odehrává výlučně v prostředí starého chrámu kolem několikasetleté nástěnné fresky, která údajně předchází renesanční díla italská toho druhu. Úvahy místní milovnice umění, představované výbornou Gosiou Dobrovolskou s učeným Angličanem a neméně učeným Američanem jsou rázem ukončeny vpádem tlupy ozbrojených utečenců z východu těch nejrůznějších původů a národností. Ti opanují kryptu či chrámovou loď, nemilosrdně přerušují učenou debatu a všechny tři znalce umění uvězní. Dochází ke konfrontaci vězňů s vězni, kdy se dozvídáme o osudech všech jednotlivců a kdy začíná jakoby vysvitat autorovo poslání hry: že jsme, my lidé, všichni stejní. Nevyznívá to nepravděpodobně - volnost, rovnost, bratrství, miluj bližního svého jako sebe samého. Poslání by tu tedy bylo, i když skeptikům zní v uších Goethův výrok o zeleném stromu života dokazující, že my lidé sice dovedeme vznešeně hovořit a jeden druhému kázat, ale chovat se přitom jako zvířata. A to právě v tom "nejpokrokovějším" století. Ubíjet se pro různost jazyka a původu. To platí, na rozdíl od hluchých pouček tatika Marxe, právě o lidu obecném, nositeli nejintenzivnějšího nacionalismu vždy a všude. Toto hra však nefiká. Ta naopak projevy a nálady protagonistů idealizuje. Jen další dramatický vpád ozbrojeného komanda právě skrz kostelní zeď s freskou jakoby dotvrzoval šerou skutečnost naší lidské zvláštnosti. I přes všechny mňelčiny a částečné banality: neleňte, shledněte, litovat nebudete!

.....

V lednu oslavil také devětadevadesátku novopecený generál Jan Novák, ruský Čech z Rovna a legionář z první světové války. Český Country Club uspořádal jubilantovi důstojnou recepci a všichni žasli nad jeho svěží mluvou a smyslem ro humor. I my se ještě jednou připojujeme k dlouhé řadě gratulantů. Že by ke stovce maršálskou hůl?

Bořek Šindler - lovec perel

Nad dopisy čtenářů

Vážení čtenáři,
máte vážný zájem o studii Bible? Zkoušeli jste někdy číst váš český překlad a pak jste jej frustrovaně uložili zpátky na polici, aby pokračoval ve sbírání prachu? Já tohle zažil.

Pomnoha letech jsem začal studovat Bibli v angličtině a všimnul jsem si, že čeština je v mnoha výrazech omezená, pokud se jedná o Pisma. Nikdy jsem o tom dříve nevěděl, dokud jsem nečetl Bibli. Brzy na to jsem si sehnal originální texty v řečtině a v hebrejštině, abych poznal, je-li originálu věrnější překlad anglický, nebo český. Šokovalo mne zjištění, jaké závažné problémy má čeština s věrným překladem Bible.

Nyní pracuji na novém překladu Nového Testamentu z řeckého originálu do češtiny. Zatím jsem vydal překlad: Dobrá Zpráva podle Matouše, Marka, Lukáše a Jana, a Skutky Poslaných.

V České republice je o tento překlad a studie zájem, tak jsem se rozhodl nabídnout tuhle možnost také krajanům v Austrálii.

Upozorňuji, že neučím žádné náboženství, takže jsou zváni jen ti, kteří mají opravdový zájem o Slovo Boha - Bibli a její věrný překlad.

Přednášky v češtině se konají každý pátek večer a v angličtině každou neděli.

Máte-li vážný zájem, napište na adresu:

John Podmolik Ministries
POBOX 525, Concord NSW 2137

Vážení čtenáři,

často nás žádáte o adresu knihkupectví v Austrálii, které prodává české knihy. Zatím jsme nic podobného nenašli. Víme, že v současné době vycházejí v České republice skutečně zajímavé knížky, pokud by byl zájem, mohli bychom navázat kontakty s dobrým nakladatelstvím v Praze a zajistit dodávku objednaných knih. Ozvěte se, ti z vás, kteří byste chtěli nějaké knížky z České republiky pravidelně odebírat.

Jana Háberová

Zveme vás na nezapomenutelnou dovolenou

MAGNETIC ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm. Je osm kilometrů od Townsvillu v severním Queenslandu. má rozlohu 52km a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15 výborných restaurací, 4 turistické resorty, golf, tenis, plachetnice, procházky panenskou přírodou národního parku. Zábava pro dospělé i pro děti.



Moderní, kompletně vybavené dvoupokojové (pro 5 osob) a jednopokojové byty (3 osoby) na pláži Nelly Bay s panoramatickým výhledem na moře. Na požádání zašleme fotografie a další informace. Navštivte nás a my vám promítneme video.

Týdenní pronájem za \$ 290,- za jednopokojový byt.

Beachside Palms Holiday Units
Frank Baychek

7 Wilberforce Ave, Rose Bay, NSW 2029
telefon : (02) 371 91 64



Malé zamyšlení nad velkými dějinami

POVÁLEČNÉ MEZIVLÁDÍ

Bořek Šindler

Nepřeháněl by, kdo by tvrdil, že mezi neomezenou nadvládou komunistů a omezenou svobodou po skončení druhé světové války stála v Československu až do února 1948 prakticky jen osobnost a prestiž presidenta Beneše. Komunisté by se byli bezpochyby zmocnili vedení československých záležitostí pod stínem Rudé armády od momentu kdy byli vypuzeni Němci z území republiky jako okupační mocnost, kdyby se byl do Prahy nevrátil právě kdysi Západem zrazený Beneš, a to přes Moskvu, s jakýms takýms "požehnáním" Stalinovým. Druhým balvanem zatarasujícím cestu kremelským mistodržicím v čele s Gottwaldem byla v roce 1945 přítomnost americké armády v západních a jihozápadních Čechách, včetně druhého největšího města v Čechách, Plzni. Beneš a americká armáda vytvořili onu dočasnou hráz, která dovolovala skoro po tři roky Československu užívat alespoň omezenou svobodu. Ta nebyla dopřána žádné jiné zemi, v níž tehdy už vládla Rudá armáda a sovětská tajná policie.

Republika v té době mezivládí už ovšem nebyla Československem z doby předválečné, přestože nesla stejné jméno. Ani teritoriálně nebylo poválečné Československo Československem z roku 1937. Chyběla Podkarpatská Rus. Tam se sice ihned po "osvobození" z Londýna dostavil delegát československé londýnské vlády, vyslanec Němec, leč Sověti ho záhy z území, které nechtěli republice vydat, vystřídali. Sověti tak zabrali znovu i východní Polsko, východní Rumunsko, znovu okupovali baltské státy a tak Podkarpatská Rus spolu s těmito zeměmi spadla do otevřeného sovětského klína. Bylo to provedeno aklamací. Kdo nezvedl ruku byl kandidátem cesty na Sibiř. O tom všem se samozřejmě už od roku 1945 - až do roku 1989 - nesmělo ani hlesnout. Právě tak patřily mezi poválečná "tabu" jisté výrazy, jako třeba "sovětský kolos", "diktátor Stalin", "miliony venkovanů usmrcených Stalinem na Ukrajině za provádění kolektivizace", "násilné obsazení Baltu", anebo i okolnost, že od začátku války v září 1939 do června 1941 byl Sovětský svaz nápomocen Hitlerovi a dodával Německu suroviny k válce proti Británii, a také že Sovětský svaz a britští komunisté - a vůbec komunisté na celém světě - torpedovali úsilí Británie odolávat Hitlerovi, že v Británii rozpoutávali stávkový dokáž. Těch tabů bylo daleko více, zejména v roce 1945. Postupně se Čechům jazyky rozvazovaly - tomu však učinil přítrž "vítězný Únor". Ten na ně uvalil trvalé mlčení.

Československo bylo také jedinou zemí, jejíž vláda se mohla vrátit domů z Londýna, třebaže přes Moskvu. Jedinou zemí, v jejíž vládě vedle sebe zasedli exulanti z Londýna i z Moskvy. To se Polákům nepodařilo. Do Polska se z Londýna vrátil jen jeden ministr - Mykolaszyc, a to jen "na skok". Pak byl opět nucen utéci na Západ. President Beneš vyvíjel, a to už za doby londýnského exilu, upřímnou snahu dospět k nějakému

slušnému modu vivendi s Moskvou. Tvrdil lidem doma i státníkům za hranicemi, že Sovětský svaz prodělává vývoj k demokratizaci, že Stalin poválečný už není tím předválečným Stalinem, který věznil a usmrcoval milióny odpůrců. Tehdy se také začínala budovat teorie, že Československo je a bude mostem mezi východem a západem, jakoby Československo mělo jisté zvláštní kvality jichž jini postrádají. Poláci v Londýně marně Benešovi dokazovali, že svoje Rusy znají už po staletí, že ruský leopard své skvrny nemění, že sovětská past nad Prahou dříve či později sklapne. Beneš nechtěl tyto argumenty poslouchat - a tak jako před válkou nepřipouštěl, že by jeho země mohla být opuštěna svými vlastními spojenci, kterým byla do posledního puntiku všech smluv věrná. A Češi Benešovi opět věřili - a budiž zde poznamenáno, že Beneš svým lidem nelhal. On svým teoriím o demokratizaci Kremli skutečně pevně věřil. Snad až do své další kapitulace v únoru 1948. Byla to víra mylná, tak jako bylo pomýlené spoléhat v roce 1938 na Francii.

Slovensko však Benešovým rozkladům věřilo už daleko méně, ač Beneš a Čechy tolerovalo - bez nich by bývalo bylo pokládáno, stejně jako Chorvatsko, pro kolaboraci s Hitlerem za nepřátelský stát. Zatímco v prvních poválečných volbách získali komunisté se sociálními demokraty v českých zemích většinu. Na Slovensku - kde byly až do konce roku 1947 jen dvě strany - zvítězila nekomunistická strana Demokratická. Slováci také prožili "osvobození" armádou generála Malinovského, proslulou hrubým zacházením s obyvatelstvem v osvobozených územích. Do Čech přijely elitní sbory Žukovovy a Koněvovy z Berlína. I to hrálo důležitou úlohu v náladě republiky.

Komunistické tendence opanovat pole počal president Beneš a lidé kolem něho zaznamenávat ihned po příjezdu do Košic počátkem roku 1945, kdy západní Slovensko a Protektorát ještě byly v rukou Němců. Už v samých Košicích vyvinuli komunisté v československé vládě tu nejužší spolupráci se sovětskou armádou. Zmocňovali se všude klíčových pozic. Ve vládě měli tři nejdůležitější ministerstva, už v Košicích: ministerstvo vnitra, ministerstvo zemědělství a národní obranu - generál Svoboda se tehdy ještě neprojevoval jako člen strany a vystupoval jako "bezpartijní". Pravou tvář ukázal až ve dnech únorových, kdy se postavil s armádou za "lid". Když se Beneš dal na cestu z Košic vlakem do Prahy, dostávalo se mu všude ohromných ovací, zejména v Brně a všude na Moravě byl přivítán jako pravý český hrdina a ochránce českých svobod. Také na českém venkově byl po cestě do Prahy vítán jako hrdina vracející se vítězně do domoviny. President Beneš se potom až do února 1948 těšil veliké popularitě a všemi nekomunisty z českých zemí byl pokládán za symbol československé demokracie. Slovensko už tehdy opět začalo vůči presidentovi - Čechovi projevoval jistou rezervovanost.

Druhým nejpopulárnějším mužem Československa byl v té době Jan Masaryk, dřívější velvyslanec Československa v Británii, nyní ministr zahraničních věcí, syn největšího Čechoslováka tohoto století. Nebylo asi lehké žít ve stínu tak velkého otce, ale "Honza" Masaryk, jak byl všeobecně znám, dovedl vést život svérázný a od života otcova naprosto odlišný. Byl skvělým pianistou, člověkem úžasné citlivým a vnímavým, nepřekonatelným šprýmařem, dovedl se pohybovat v salonech diplomatů a králů, ale také rozuměl prostým lidem -

a ti rozuměli jemu. Nebylo v Moskvě muže, který by byl sahal Honzovi Masarykovi jen po kolena. Měl matku Američanku a byl vychován dvojjazyčně a v mládí také trávil jistý čas ve Spojených státech. Kremlo byl samozřejmě soli v oku. Když v roce 1947 Československo nejdříve s nadšením přijalo členství v Marshallově plánu a pak bylo Moskvou donuceno je odvolat, byl Jan Masaryk zdrcen. Zdá se, že si tehdy plně uvědomil, že Československo vyšlo ze stínu Mnichova a po kratinké pouti ve slunečním jasu se opět ocitlo ve stínu Jaltu.

Marshallův plán postavil západní Evropu na nohy. Byl to geniálně promyšlený hospodářský plán obnovy. Po druhé světové válce Američané z Evropy neodešli, jak to bláhově učinili v roce 1918. Poválečné Československo mělo všechny předpoklady stát se hospodářskou veličinou kontinentu. Bombardování během války bylo minimální. Města i městečka byla ušetřena zhouby, která postihla všechny sousední země - Německo, Rakousko, Maďarsko, Polsko, Ukrajinu. Československý průmysl se začínal rozjíždět na plné obrátky. Zřeknutí se účasti na Marshallově plánu však znamenalo, že během první dekády po skončení války už československý průmysl pokulhával daleko za německým.

Zcela zvláštním problémem bylo znárodnění těžkého průmyslu a bank, dalekosáhlá pozemková reforma v Sudetech a vystěhování Němců z pohraničí. Prezident Beneš se zprvu zdráhal jít tak daleko jak mu vláda nakazovala, ale nakonec pod tlakem Gottwalda povolil a jeho dekrety znárodnily - zestátnily - velkou část československého hospodářství. To se už stalo k osmadvacátému říjnu 1945. Zároveň také docházelo k vyhlášení sudetského území. Už od léta 1945 odvažely nákladní vlaky sudetské Němce do všech částí Německa, včetně Východní zóny, jak se tehdy říkalo sovětské zóně poraženého Německa. Sem tam se sice ozývaly hlasy o nehumánním provádění odsunu, ale v podstatě proti odsunu jako takovému - akceptovanému všemi vítěznými velmocemi - nebylo vážných námitek. Češi prováděli odsun rozhodně daleko humánněji než Poláci, a pomysleli-li na způsob, jakým "deportovali" během války zajatce Němci, nemáme důvodu se rdít. I Slováci původně zamýšleli deportovat Maďary nebo alespoň provést výměnu maďarských Slováků z Maďarska za slovenské Maďary. Nakonec tento plán byl zastaven z několika důvodů. Za prvé: Slováci neprosili za války takovým strádáním způsobeným Maďary jako prošli Češi z rukou Němců a na Slovensku byla poměrně slabá vůle zbavit se maďarské menšiny. Za druhé: z těch či oněch důvodů maďarští Slováci nějak na Slovensko nechtěli - ještě dnes jsou v Maďarsku slovenské menšiny, o nichž se málo ví, a jejichž existenci Maďaři dovedou mistrně zamaskovat. A za třetí: hlavním důvodem neúspěchu byl postoj Sovětů - Moskva si nepřála rozdrtit Maďary, které pokládala už tehdy za důležitější než Slováky. A Češi už tehdy do slovenských věcí neměli co mluvit, jako Češi. Slovenské záležitosti byly plně v rukou slovenských "povereníkov".

Hospodářská situace v republice se však přes všechny počáteční potíže zlepšovala. Počátkem roku 1947 byly již potraviny k dostání bez lístků i v českých zemích. Na Slovensku za války panoval poměrný blahobyt ale po válce se v tomto směru Slovákům vedlo hůře. Čechy a Morava byly naopak válkou vyhladovělé, a tak radikální zlepšení v zásobování bylo vítanou změnou. Během roku 1947 také počala upadat moc komunistů. Ve volbách v roce 1946 dostali komunisté největší

počet hlasů. Jaký kdy v Československu vůbec ve svobodných volbách dostali, hlavně také proto, že lidé, kteří se přistěhovali z vnitrozemí do Sudet, šmahem volili Komunistickou stranu, jež jim slibovala přiděly půdy po Němcích, přiděly bytů a domů, a vůbec slibovala hory doly. Komunistický ministr zemědělství, Slovák Duriš, byl velmistrem klamu a šálby.

V roce 1947 začaly vát jiné větry. Příští volby měly být v květnu 1948 a očekávala se porážka komunistů. Na podzim roku 1947 se v Brně konal památný sjezd sociální demokracie, který vyhodil ze sedla tehdejšího předsedu Fierlingera a sociální demokraté zahájili střední směr - "prýč od komunistů". Došlo také k "baličkové aféře" - jistě nekomunističtí ministři - také Jan Masaryk - dostali poštou výbušniny. Dodnes se neví, kdo za onou akcí stál. Obecný lid však ihned podezříval bolševiky.

Došlo i k závažné změně v politice mezinárodního komunismu. Během války byla rozpuštěna Kominternu, komunistická internacionála, ústředí bolševiků pro dosažení světové revoluce. Stalin po válce chvíli mlčel, pak však zřídil na místě dřívější Kominterny jiné těleso - Kominformu - a zde měla hrát Praha vedoucí úlohu, geograficky. Českoslovenští bolševici, jako Arnošt Kolman, Bruno Kohler, Václav Kopecký, sám Klement Gottwald a mnozí jiní byli tehdy celí žhaví působit jako středoevropský předvoj mezinárodního komunismu. Moskva začala šlhat po pobřeží Atlantiku. Zároveň také začínala budovat ze sovětské zóny v Německu samostatný stát. Nejdříve byly dány základy k východoněmecké Volkspolizei a to bylo jádro pozdější východoněmecké armády pod velením Kremlo. Sověti také začali neprodyšně uzavírat německou hranici na západ. Zatím co Západ odzbrojoval, Stalin konal přípravy na rozšíření sovětské moci na západní Evropu. Jeho nejvěrnějším spojencem byl jugoslávský Tito - ten se stal "krvavým psem" až v roce 1948.

Na podzim roku 1947 došlo na Slovensku k omezenému zvratu směrem doleva. Byl to vlastně jakýsi slovenský puč, po kterém pak v roce 1948 následoval "vítězný Únor". Komunisté si vymysleli, že slovenská Demokratická strana připravuje státní převrat. Zdiskreditovali některé prominentní nekomunisty, včetně ministra Ursinyho. Menšinová komunistická strana - na Slovensku komunisté většinu nikdy nezískali - se vtačila bezostyšně do popředí a začala republice ukazovat, jak má vypadat "lidová demokracie". Tento termín - jazykový nesmysl - byl ražen hned od roku 1945. Rojily se přechytlivé vtípy o tom, co vlastně lidová demokracie znamená. Jinými populárními termíny v komunistickém slovníku byla "Národní fronta", "vláda Národní fronty". Kdekdo se též oháněl Košickým programem - to byl plán vypracovaný komunisty, jen poopravený Benešem, na budoucí uspořádání republiky.

Již od podzimu 1947 visel nad Československem Damoklov meč - visel zřejmě už od chvíle, kdy Kreml nařídil neúčast na Marshallově plánu. Věděl to prezident, který se už netěšil dobrému zdraví? Když pak došlo k další československé krizi, měla republika v čele státu muže s podlomeným zdravím, na něhož se opět valily vlny nové evropské krize. Pak přišel Únor. Po Únoru teror.



KULTURA

SOKOL SYDNEY

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest

VZPOMÍNKA NA
TOMÁŠE GARRIGUA
MASARYKAPořadatelé tohoto programu vás
srdečně zvou

v neděli 3. března v 16 hodin

do salónku Národního domu,
abychom si při poslechu hudby a málo
známých veršů Jaroslava Seiferta
společně vzpomněli na
presidenta Osvoboditele.Kulturní pořad a scénu připravili:
Čestmír Borkert, Ctibor Havelka,
Václav Pečenka, Jana Reichová,
Bořek Šindler a Milan Šváb.Film o životě T.G.M. bude promítán
po večeri, kterou je nutno zamluvit
u Jiřího Jelínka, tel. 529 8457

nejpozději do 25. 2. 1996

SOKOLSKÉ KINO PONREPO

zahajuje sezónu

v neděli 18. února v 15 hodin

novým filmem České televize z roku 1994,
který natočila tvůrčí skupina Karla HynčeKATEDRÁLA
O TŘECH DĚJSTVÍCH

Králov sen

Bloudění

Hlubina bezpečí

Vynikající snímek pojednává o historii
KATEDRÁLY SV. VÍTA v průběhu
pohnutých dějin českého národa. Film
je provázen odborným vykladem

autora Zdeňka Mahlera

Pořad připravila Ivana Slonková

Vstupné dobrovolné

Po programu lehké občerstvení

Prosíme o dochvilnost,

film trvá 2 hodiny

Příští program kina PONREPO

neděle 17. 3. 96 v 15 hodin

"Obchod na korze"

(THE SHOP ON THE MAIN STREET)

černobílý film s anglickými titulky

MINItheatre

zve

na představení humorných aktovek
italského satirika Aldo Nikolaje

SVATBA S KAMENY

Hraje: Eva Sitteová

Harmonikář: Vince Fuda

Asistentka produkce: Eva Čermáková

v sobotu 9. března ve 20,00

v neděli 10. března v 17,00

v restauraci Sokolského Národního
domu

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest

Vstupné: \$ 15,- Sleva: \$ 10,-

REZERVACE VSTUPENEK:

tel. 365 33 71

fax 371 55 79

Došlo po uzávěrce:

V sobotu 24. února 96 ve 20,00

se koná

v Sokole Sydney

26 Grattan Crescent, Frenchs Forest

Recital Wabiho Dařika.

známého českého skladatele
a zpěváka trampských písniček.

Stačí snad připomenout jeho

slavnou "Rosu na kolejích",

která se stala neoficiální

hymnou českých trampů.

Vstupné:

\$ 15,- penzisté a studenti \$ 8,-

Večere se bude podávat od 18,30.

Rezervace vstupenek:

J. Jelínka - 529 8457

VÝZVA

ČESKO-AUSTRALSKÁ
KULTURNÍ ALIANCEpřipravuje profilový večer z
literárních a hudebních prací
našich tvořivých krajanů. Autoři,
hudebníci, zpěváci, kteří mají
zájem se zúčastnit osobně nebo
jen svými pracemi, prosím volejte

Dášu Bláhovou -

tel/fax (02) 698 2455

C.A.C.A., 25 Edward St.

Chippendale 2008

Tento pořad navazuje na předchozí
úspěšný program z prací naší
mládeže, který Česko-australská
kulturní aliance pořádala v Sokole
a v Country Clubu v roce 1994 pod
názvem "PROFIL"

UPOZORNĚNÍ

Redakce AL upozorňuje všechny
zájemce o knížku

Věry Moravcové

"Vzpomínky a harmonika".

že je opět k dostání v redakci.

Cena: \$ 10,- plus \$ 2 poštovné

Objednávky:

(02) 636 1873



COUNTRY CLUB

320 Devoshire Rd Kemps Creek

vás zve

v neděli 18. února ve 14.00

na

"Kulturní odpoledne"

ve kterém se můžete sejit se
zástupci České televize, manželi
Hruškovými a ing Klímou, kteří
zde točí dokument o krajanech
v Austrálii

V programu vystoupí Miluška
Šimková a slečna Brychtová

v neděli 25. února ve 14.00

začíná

"Recital Wabi Dařka"

populárního českého skladatele a
písničkáře

Vstupné : \$ 10.- penzisté \$5.-

Rezervace vstupenek:

J. Rutar - 610 3267

J. Hanousek - 607 8883

v sobotu 9. března ve 20.00

začíná

"Josefská zábava"

Hrají Česko-moravsko-
slovenské hvězdy pod vedením
J. Neračilky, zpívá J. Kozumplik
Tančit bude Sokolská taneční
skupina pod vedením E. Štátné

V průběhu večera budete mít
možnost ochutnat a popřípadě si
zakoupit nové ovčí sýry,
(oštiepky, brynzou parenicu,
korbačiky), které vyrábí

Irena Votavová

Vstupné:

členové \$ 5.-hosté \$ 6.-

Rezervace :

J. Rutar - 610 3267

J. Hanousek - 607 8883

Kdybychom měli moře

Fejeton Pavla Bozděcha

"To jsem rád, že jdete na kus řeči", zvolal pan Mlýnek srdečně. "Jistě mi pomůžete pochopit jednu věc, na kterou mi rozum nestačí".

"Zajisté", přikývl pan Divínek blahosklonně. "O co jde?"

"Koukněte, já tady zrovna nad atlasem čistě hypoteticky přemýšlím o takové věci ... Je to vlastně blbost. napadlo mě, jak by se asi bývalo bývalé Československo rozpadlo, kdyby se nerozkládalo v srdci Evropy, ale dejme tomu v Austrálii."

"Divná otázka," pronesl pan Divínek káravě. "Nezdá se vám, že byste toho chtěl po Masarykovi a Štefáníkovi trochu moc, o Benešovi nemluvě?" "Asi máte pravdu, ale mě by zajímalo, jak by si Čechoslováci s tou Austrálií poradili?"

"Tak za prvé," zachmuří se pan Divínek, "žádní Čechoslováci nikdy neexistovali. měl byste vědět, že naše drahá vlast byla obývána Čechy, Moravany, Slezany, Slováky, národnostními menšinami a etnickými skupinami. Za druhé je tu nebetyčný rozdíl co do velikosti. Území České a Slovenské federativní republiky bylo tvaru víceméně nudlovitého o délce bratru tisíc kilometrů. Jak tak koukám do té vaší mapy, tento náš bývalý státěček by se vešel do australského kontinentu nejníž tak asi padesátkrát. Co bychom si s takovou zemí počali? Tolik půdy by naše zemědělství zahubilo! A vůbec, nic takového přece nepřichází v úvahu!"

"Já vim! Ale co kdyby? Popusťme uzdu fantazii! Představme si, že Češi a Slováci obývají pátý kontinent!"

"Celý a sami? Nesmysl! Dopadli bychom špatně!"

"To je všechno, co si dokážete představit? Přednosti žádné nevidíte?"

"Patrně bychom jásal, že máme moře," zamyslel se pan Divínek. "Ahle, rýsuji se netušené možnosti rozdělení státu, ku kterému jsme nevyhnutelně dospěli. kdyby například Slováci, stejně jako zde, obývali východní část, znamenitě by posloužil stočtyřicátý poledník jako nová státní hranice. Případlo by jim hlavní město Canberra, velkoměsta Melbourne a Sydney a ostrov Tasmánie. Mohli by být tudíž spokojenější! Moravané a Slezané by obdrželi území mezi stočtyřicátým a stočtyřicátým poledníkem a Čechům by připadl celý západ s přístavem Perth. Tu poblíž Carrarvonu mohla by se rozkládat chodská enkláva, co myslíte?"

"Koukám, že vás to vzalo," směje se pan Mlýnek potouchle.

"Vratme se zpátky do reality," vzdychl pan Divínek. "Vzato zcela vážně, byli bychom ztraceni. Naše malé národy by se na tak ohromném území ztratily jako písek v poušti. Neměli bychom dost lidí pro tolik automobilů a vlaků a lodí a letadel, kterých je tam zapotřebí, jen se podívejte na ty ohromné vzdálenosti! A kde máte všechno ostatní? Kdepak bylo by nás i se Slováky a jejich maďarskou menšinou příliš málo na takové sousto!"

"Hm, hm," udělal pan Mlýnek.

"Vy snad se mnou nesouhlasíte, pane Mlýnku?"

"Ale ano. Já jsem došel zhruba ke stejnému závěru jako vy a proto jsem smutnej."

"Nechápu proč!"

Pan Mlýnek si zamnul bradu: "Víte, podíval jsem se na data v textu. Ono je těch Australanů všeho všudy šestnáct miliónů.



PIJEME STEJNOU VODU, DÝCHÁME STEJNÝ VZDUCH -
PŘECE SE NEBUDEME PRÁT!..

Z tajů krás české řeči

Je všeobecně známo, že panna Stázi má ve tváři roztomilý dolíček. Nevíme zda ve tváři levé či pravé. Je to však nesporně onen dolíček, do něhož ji pan Alois, protřelý pražský pardál, sází na tisíce hubiček. Že se ji neptá, dokonce nikdy, zdali mu to dovoří, mohlo panu Aloisovi procházet v přítmi Starých zámeckých schodů, po případě zákoutích Velkopřevorského náměstí na Kampě. Kdyby však byl emigroval do Adelaide, uklovaly by ho místní feministky - očividně permanentní panny - tak jako uklovaly jistého soudce onoho města za výrok, že na ony úkony netřeba mít povolení písemné. Zdali pana Stázi je panu Aloisovi dovoľovala nevíme, zda se však, že jeho zásahy trpěla.

Sázal tady pan Alois hubiček na tisíce. Nejen tisíc. Přímou tedy na tisíce. Nějaký ten tisíc nás však zde právě nezajímá. Zmíráme zvědavostí úplně jiného původu: proč ony libané dolíčky nevlastnila Stázi slečna? Proč že panna? Proto snad, že vykuk Hašler ji kýžil představovat Pražanům jako divčinu vcelku zachovalou, ale v údobí předaloisovským? I přes ty dolíčky - konečně jistě platilo již za Hašlera že dolíček sem, dolíček tam, ne? Ale až do dobré poloviny minulého století byly slečny pannami. Věru nikoli nutně ve smyslu slova ryze technickém. I tehdy už určité ale byly i slečny, a některé z nich, připustíme, pochopitelně, snad nepochybně, byly čistě technicky pannami.

Nevdané dcery šlechtické bývaly nazývány šlechticemi. Kdyby Stázi byla bývala žila v pozdním středověku byl by ji býval pan Alois nazýval šlechticem Stázi, pokud by byla bývala pocházela ze šlechtického rodu. Ze šlechtice však předbělohorští pražští pepici učinili zjednodušením nejdříve "slečny" a později další mluvní úsporou "slečny". Máme prý doklad slova slečna pro dcerku - šlechtici již z roku 1622. A z roku 1630 je prý zaznamenán i výraz "slečina". Zcela lingvisticky vzato, jednalo se o učinění slečen z panen, nikoli o postup opačný.

Mezi slečnami a pannami muselo v Čechách být spousta slečen i panen sličných. Leč to má co činit s licemi - líčko - líčko, dolíček hostici líčko

sličné. Tedy sličná - krásného líčka. Sliční mohli být i jinoši - být pěkných a pohledných lici. Slečny i panny mohly mít líčka i dolíčky zakrytá, pokrytá třeba jemným hedvábem, anebo neopak nezakrytá, obnažená - "slečená". To má ale zase co činit spíše se svlékáním zakrytých lici, nikoli s problémem sličných slečen. Jde o vlékání, vláčení, svlečení a tak dále. Nikoli o problém sličnosti. A o svlékání slečen se zde nezmiňujeme.

Panny tudíž v tom smyslu netechnickém se vyvinuly ze slečen, byť i po jistý čas musela panovat ošemetná nejistota, kdy ne všechny slečny byly pannami. Nebo spíše ne všechny panny se v onom smyslu technickém citily slečnami a byly jimi tak nazývány. Jednalo se prý o dvě až tři století vývoje. Chytrák pan Alois, pražský vyžírka, kápl ještě na pannu, a to dozajista jen proto, že Hašler chtěl evokovat nezvratnou minulost. Netechnických pannen už za něho být nemohlo a asi nebylo.

Později oni výše jmenovaní pražští pepici udělali jak ze slečen tak i z té či oné technické panny ochechule, rachejtle, štávy, štabajzny, sekery, bedly, sekandy, prkna, těla, čísla a kusy. Dolíčky těchto bytostí ovšem nepřestávali být pilně vyhledávány pepiky i nepepiky dneška. Moudří Moravané, synkové to zcela neztechnisovali a technikou nezvrhli, jen prostě a tklivě moudří, snad i spolu s českými ach-synky synky, nepřestávají po staletí vyhledávat odolíčkované dcery jakýchkoli technik. K sázení hubiček. K pocelu. Tolik o slečnách a dcerkách. O pannách jako takových, ba i pánech, paních, panoších a panácích snad bohda pokračování příště. Čímána Aloise a potažmý dolíček panny Stázi již nechme na pokoji.

B. Š.



Česko
australská
kulturní
alliance

Ředitelé Česko-australské kulturní aliance zvou všechny členy na výroční schůzi, která se bude konat :

v pondělí 26. února 96 v 19.00
v Community Centre,
Ethnic Affairs Commission,
164 - 174 Liverpool Rd.
Ashfield

Na této schůzi se bude nejen hovořit o budoucnosti a náplni této organizace, ale budou provedeny i volby vedení a tak je účast všech členů velmi potřebná.

Česko-australská kulturní aliance

hledá talenty pro příští pořad nazvaný
PRAHA

V tomto programu chceme australskému obecnstvu poodkrýt tajemství našeho hlavního města a českým krajanům připomenout poezii a krásu spojenou s naší stovčezatou metropolí. Druhé setkání zájemců, kteří se chtějí zúčastnit tohoto zajímavého projektu se bude konat

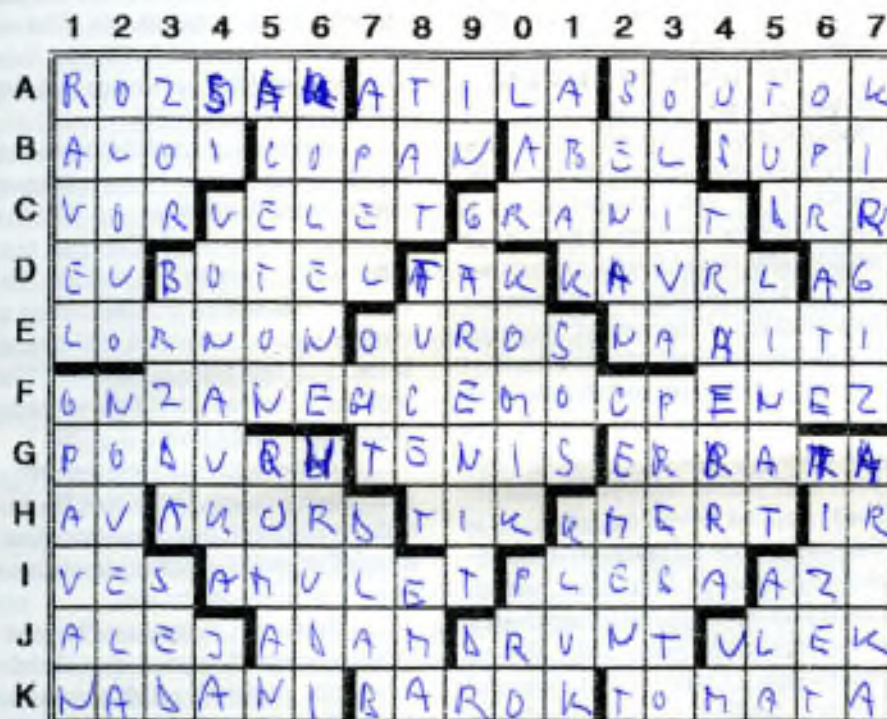
v sobotu 16. března 96 v 11 hod dop.
v Pilgrim Theatre, 262 Pitt St. City
(poblíž stanice Town Hall)

V našem středu vítáme lidi zkušené i nezkušené, mladší i starší, muže i ženy. Požadovaná je jen chuť objevit se na jevišti a bavit sebe i ostatní. Těšíme se na setkání s milovníky poezie, hudby, písniček a tance.

Blíží podrobnosti v redakci :
tel. 636 18 73



KŘÍŽOVKA



"Mám starost s jedním pacientem," svěhuje se psychiatr kolegovi, "snaží se mi prodat Niagarské vodopády." — "Jaképak starosti, já bych je koupil," odvětil kolega.
 "Já také, ale..." (dokončení v tajence)

VODOROVNĚ: A. Velikost prostoru; zdobený vojenský kabát; splynutí dvou toků. B. Obsah drahého kovu v minci; velký cop; Kainův bratr; draví ptáci s holým krkem. C. Plavidlo z klád; dávat povely; žula; citoslovce drnčivého zvuku.

D. Značka elektronvltu; ubytovací podnik na lodi; tím způsobem; měděná pastýřská píšťala; che. značka stříbra. E. Brýle s rukojetí; staročeský hudební nástroj podobný flétně; navinouti. F. Tajenka.

G. Padělek; sport; tiskové chyby. H. Značka abvltu; souzvuk tónů; mimo-volný nervový záskub; jemné lněné plátno; Evropan. I. Menší obec; předmět nošený pro štěstí; horská jezera; SPZ Prahy.

J. Stromořadí; partner Evy; velký statek (zastarale); lyžařský výtah. K. Talent; umělecký slob; rajčata.

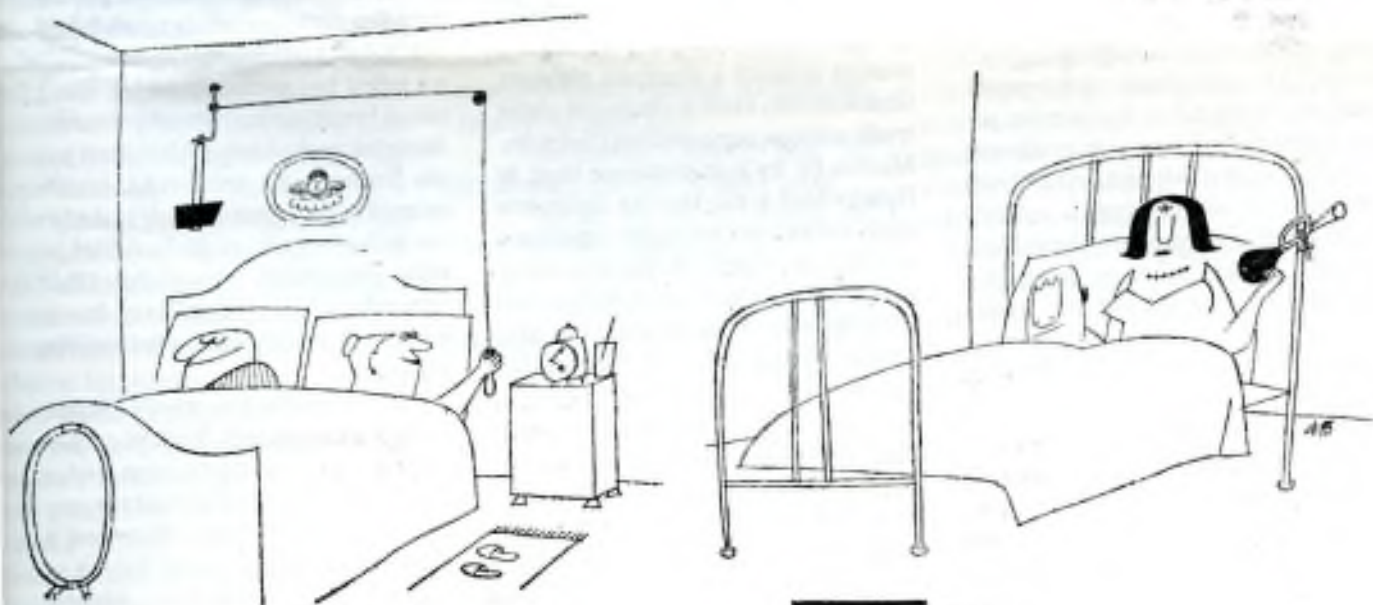
SVISLE: 1. Francouzský hudební skladatel; obyvatel slezského města. 2. Chemický prvek značky Pb; kratší literární útvar.

3. Pohled (básnický); zařízení ke zpomalení

pohybu; posazení jezdce v sedle. 4. Chem. zn. křemíku; parfém; osobní zájmeno. 5. Organické rozpouštědlo; mužské jméno. 6. Přední částí břeců; druh masa. 7. Výzva; středověká klatba; vydlabaný otvor pro čep. 8. Německy 'čin'; dvanáct kusů; ženské jméno. 9. Chem. zn. india; leštěnec olověný (hornina); kód Řecka. 10. Ochranný duch řeckého domu; typ herce; předložka. 11. Staré počítaadlo; 'pomoc' v Morseovce; hoch. 12. Ženská místnost islámského domu; součást betonové směsi. 13. Jižní plod; v hudbě 'rychle'. 14. Vzorec sulfidu uranového; italský hostinec; římských 995. 15. Býk; ztrácet chlupy; pobídka. 16. Řemeny na řízení spřežení; středoasijská náhorní plošina. 17. Asiat; druh palmy.

Pomůcka: G. Errata, 8. Tat, 10. Lár, 12. Senan

SMĚJEME SE S ADOLFEM BORNEM



ROZMLOUVÁNÍ

NEJEN O.....

s Janem Werichem

O Švejkovi

To jsem znal jednu paní z Dejvic, jen tak od vidění, jezdila dvojkou od Špejcharu k Národnímu divadlu, kde vystupovala. Každý den a já taky každý den. Já do školy, a kam vona, to nevím. Vona byla robustní a měla srostlé obočí, já jsem byl žák reálného gymnasia v Křemencově ulici. Já si vždycky čet a ona taky. A jak si čtu a jak se strašně chechtám a jak vůbec nevím, že jsem ve dvojce a u Národního divadla, ona vystupuje a povídá mi: "To čtete určitě Švejka, že se tak smějete, že?"

Teprve po letech jsem někde četl, že jeden španělský král pozoroval z okna muže, který něco četl a přitom se svíjel smích. Král pravil: "Ten člověk čte určitě Cervantesova Dona Quijota". A poslal za mužem komorníka, aby se přesvědčil, co čte. Komorník se vrátil: "Měl jste pravdu, Sire." Ta paní měla také pravdu. Četl jsem Švejka a od té doby jsem ještě nepřestal. Za ta dlouhá léta, co jsem si začal se Švejkem, přeložili Haškovo dílo do šestnácti jazyků. Smějou se mu Japonci, Eskymáci, Arabové, Portugalci, smějou se mu a smějou se s ním po celém světě. Mnohokrát jsem si položil otázku, proč asi?

Pro mě byl Švejk a je dodnes víc než směšný děj, víc než satira. Nalézal jsem ve Švejkovi pach, ozón atmosféry - nevím, jak to mám přesně vyjádřit - prostě něco jako dotek Rakouska-Uherska, země, či spíše mocnářství, ano, je to nádherné slovo "mocnářství"! Mocnářství s veškerou nádhrou kiosků, ve kterých sedávaly starší již dámy, aby prodávaly malinovku hodným dítkám, s krásou kolotočů s opravdovými vycpanými koňmi (jeden je stále v provozu na Letné), se Stromovkou a s bitvou u Lipan ("vidíš, tady jsme to poprvé prohráli"), se salvou granátů o slavnosti Božího těla, s flámskými na rozcestích a dělovou ránou přesně v poledne. A potom také mocnářství, s pitomou byrokracií, převlečenou pro dětské oči do zlych hliďačů v parku, do zamračených policajtů a potouchlých školníků, mocnářství s pivním lokálním

patriotismem, užvaněným vlastenčením plným šovinismu, malosti a zahradních zábav s tombolou.

Každý jsme někde rostli, já za to nemůžu, že jsem byl počat a povit v době, kdy květina mocnářství začala valem vadnout a vydávat mdlou vůni hynoucího květu. A že vůně snadno vyvolává vzpomínky na marný čas, to je přece staré. Kdykoliv otevřu Švejka, cítím ji znovu, trochu do hnilobna, protože byla válka a po ní konec "mocnářství" zažil jsem ji, copak jsem nedoprovázel tatínka, když narukoval do kasáren na Pohorlci. Co o tomhle ví Eskymák nebo Portugalec, ptával jsem se sám sebe. Inu, zapomněl jsem, když jsem se takto ptal, že Haškův Švejk stojí tak pevně na nohou, že se Eskymák obejde bez mocnářství Rakousko-Uherského, že Portugalec nemusí cítit zrovna moji vůni, aby se rozpomenul na portugalské poručíky Duby, Řek na řecké Bieglery, Francouz na francouzské Sagnery, Angličan na britské prdouchy, poloprūdouchy, na dědky převítské a "našeho starýho hajzla". Aby byl někde blbý plukovník, který si potrpí na okultistické kuchaře, nemusí se zrovna jmenovat Schröder (a ten kuchař Jurajda). To Hašek je tak nazval, nebo pod tím jménem objevil, odhalil pro celý svět. A máme zjištěno, kolik plešatých pánů po světě nejsou páni Purkrábkové, zástupci banky Slávie, nýbrž generálmajorové von Schwarzburg? Ne, to nemáme zjištěno, ale máme zato zjištěno, že nám otravují život všemi jazyky, do kterých přeložili Švejka. Hodnota uměleckého díla se neměří ani udělováním, ani upíráním cen. Umělecké dílo se hodnotí samo, a to svou platností, přesněji trvalostí a obecností platnosti. Umělecké dílo, které je všeobecně platné trvale, můžeme nazývat dílem klasickým. Myslím, že by bylo předčasné říkat, že Haškův Švejk je dílo klasické. Zatím je to kniha světová, což jest veliký úspěch pro autora i pro národ, ke kterému autor patří. Myslím, že by si zasloužilo Nobelovu cenu, chceme-li uznávat tuto poctu jako měřítko dnešní doby. Málokterý autor tolik přispěl věci míru, o kterém se nestále mluví všemi jazyky, do kterých přeložili Švejka, ba dokonce i těmi jazyky, do kterých ho ještě nepřeložili. Málokdo dovedl odhalit idiotství války a profesionálního vojákovi s takovým vtipem jako Hašek. Švejkův koňský rozum, common sense, stojí sám, zdánlivě sám, protože

Švejk je smerný, čtenář. My lidé, do kterých se stříli. Švejk mluví za nás. Říká se, možná, že je to pravda, že původní Haškův Švejk měl být nic víc nic máli než blbec, úředně uznáný idiot.

Hašek pak asi změnil svůj původní úmysl, použil nezadatelného umělcova práva, otočil kormidlem své představitelství a narodil se Švejk, který říká, že je blbec a idiot, protože on nemá ani zbla pocitu méněcennosti a může to říkat a tvrdit s klidem, protože ví dobře, ví na beton, že on není blbec ani idiot, nýbrž ta vrchnost, která ráda slyší, když to někdo před ní sám o sobě tvrdí.

Kniha Švejk má vlastnost dobrého vína. Zraje s časem. Hašek psal Švejka, aniž si vypůjčil zdvižený ukazováček Jana Amose Komenského. Neříká nám přístup, synu, a uč se moudrým býti.

Vypravuje, nestará se o literární formu, snad neměl čas, možná ani úmysl (to nejspíš), předkládá příběh jednoho z tisíců, někdy utne, jindy nastavuje, protože píše na pokračování. Dickens to prý také tak dělal se svým Klubem Pickwicků. Vidí očima Švejka a mluví za nás za všechny, co nechceme válku, co nechceme, aby na nás kdokoli řval, když se mu zachce, co nemáme rádi podvod a náfučky, mluví za nás ústy Švejka. A protože ví, že nemluví k nosorožcům, nemoralizuje. A protože nemoralizuje, nenudí.

Byli lidé proti Švejkovi, byli lidé pro Švejka. Patřil jsem a patřím k těm druhým. Ti, kteří odmítali Švejka se obvykle odvolávali na zdánlivou vulgárnost jazyka. Říkám zdánlivou, protože jsem tam skutečnou nikdy nenašel. Jsou ovšem lidé, kteří dokážou sprostě myslet a i jednat bez použití sprostých slov, a takoví bývají snadno mravně pobouřeni. Jsou však na druhé straně lidé, kteří jsou pro Švejka a jen pro Švejka, protože neumějí myslet jinak než vulgárně a berou ze Švejka jen to, co jimhoví. Mají jen jedno přesvědčení, jednu touhu: Osídit něco nebo někoho, "vyzrát" na to. Jsou to v podstatě zbabělí lenoši a lidé zbabělci, jak chcete.

A přece Švejk není hrdina negace. Švejk je kladný člověk, Švejk ví, co chce. Ví, kde je rozum a kde je hloupost. Nechce být hrdinou, kdo chce? Hrdinství je součet okolností a okamžiků. Statečnost je vlastnost a Švejk je statečný. Nebrojí, on se nebouří, nekárá nedostatky. Ale když se to hodí, popadne Dubova pucfleka

Dubem právě sfackovaného a táhne ho násilím k raportu k hejtnanovi Ságnerovi a obřetnantovi Lukášovi a prohlašuje, že se u rakouské armády zbytečně fackovat nesmí, tak to je v reglámá. Pucflek to zapře, Dub se podřekne, Ságner pucfleka Dubovi vezme a Švej k má u Duba o vroubek víc. "Vy jednou přijdete na šibenici", sykne mu Dub vztekle do tváře. "Na shledanou na popravišti," cituje Švej k, už nevím přesně koho. Tak si myslím, že ten, co "švejkuje" by si podobný žertík nedovolil, neměl by ten nerv. Jak jsem řekl, nedorozumění z hlouposti, vulgarizace.

Někdy se také hovoří o "českosti" Švejkovy povahy. Jinými slovy, že Švejkovo "vyčkávací stanovisko", do něčeho se "nehrnout", komentovat ano, ale podniknout něco nikoliv, to prý je typicky české.

My Češi máme plno chyb. Nejsme sami. Lidé mají plno chyb. Tudiž i Eskymáci, Portugalci a Češi. Naši největší chybou, domnívám se, je to, že si chyby neradi přiznáváme. Neradi slyšíme mluvit o závisti, o čistotě našich měst a vesnic, o snadnosti přitakávání a myšlení svého. My přece neděláme dvojí jaternice, ty lepší pro nás a ty horší pro hosty. Dobrá, neradi to slyšíme, zapíráme si to, ale je to tak. Zato rádi kažeme s ukazováčkem ala Jan Amos, poslední dobou dokonce s dlouhým velkým A.

Našli jste něco z toho u Švejka? Stal sám proti strašlivé nelidské a idiotské mašině války. To je vyčkávací stanovisko? Že nevzal mašinkvér a nepostřílel, co mohl a pak nepadl? Švej k byl obyčejný člověk jako vy, jako já, jako skoro tři miliardy podobných. Závíděl někomu něco? Šidil? Jestli je Švej k typicky česká povaha, tak v tom všem v čem je naše povaha typicky lidská, že se hned tak nepoděláme, když jde do tuhého, že v době potřeby uděláme jitrnice i pro souseda dobře, že chceme žít, aniž by na nás řval kdokoli si vzpomene, že nejsme podezřívaví, že nechceme válku, že nechceme zabíjet, že nechceme být zabiti, že chceme být živi beze strachu. Já vám něco povím : kdyby byl býval Hašek neumřel, tak by se Švej k vrátil z války, sešel se s tím naivním šovinistou Vodičkou u Kalicha, a pak by byl býval vzal koště a pomohl nám uklidit města a vesničky, dělal by stejný prejt do všech jitrnic, říkal by , co si myslí a říkal by

pravdu, protože by byl výtečný, veselý, chytrý a obyčejný člověk, a dělal by si srandu ze všeho, co za to na tomto světě stojí. A já bych rád věděl, kdo by se mu to opovážil zakazovat.

A ještě něco. Kdyby byl Hašek dnes živ, zajel bych za ním, dal bych mu flašku něčeho dobrého a kytičku petrklíčů a pak bych pravil: "Pane Hašku, kdykoliv si čtu ve vašem Švejkovi, tak jsem tak trochu pyšnej na to, že jsem váš krajan. Tak jsem vám za tenhle vzácnej pocit přišel poděkovat."

Doga jménem Guliver

Ten člověk se jmenoval Walter Dyer, nebo tak nějak. Já ho neznal ani kvůli tomu jménu, spíš proto, že jsem si všiml, že ho všichni psi mají rádi. Široko daleko nebylo psa, aby nepřiběhl, neočuchal ho, nedal se od něj pohládit. Pan Dyer na ně mluvil a oni mu odpovídali. A tak jsem mu jednou nadhodil, že patří mezi ty šťastné, co se narodí jako přátelé zvířat. A on na to, že se pletu, že se narodil jako nepřítel zvířat, najmě psů. Že se psů strašně bál. A vypráví mi : " Zbabělec jsem nebyl, to se snad nedá říct, ale psů jsem se moc bál. A za to jsem je nenáviděl. Za to, že mi naháněli strach."

"A jak to, že vás teďka zbožňují," ptám se. Povídá : "Od té doby, co jsem se spřátelil s Guliverem. Obrovskou dánskou dogou. Takového psa jste snad nikdy neviděl. Ten měl oháňku u kofene tlustou jako lidská ruka . Obrovskou hlavu a mordu jak jeskyni. Když zaštěkal, tak jako by celý svět ztichnul. A s tím psem jsem byl na jedné lodi."

"No nazdar !" podotkl jsem. "To jste musel s ním bejt na jedny lodi?"

"Nerad, ale musel," povídá pan Deyr. " Já jsem zmeškal loď, to je dlouhá historie, která vás nebude zajímat. A tak jsem jel nejbližší lodi. Byla to stará rachotina s nákladem konopí. Ten pes si tam chodil jako sultán. Já jsem se mu vyhýbal, bál jsem se ho a nenáviděl jsem ho. Protože ten pes si mě ani nevším. Já jsem pro něj neexistoval. A najednou mne v noci probudil poplach. Hořeli jsme. Bůhví, jak se to stalo, konopí se vználo a

roztrhlo loď. Byly tam nějaké výbuchy, když palivo vybuchlo, a půlka lodi se válela jak poraněná ryba a rychle se potápěla. Na kousku druhé části, která byla ještě nad vodou, byl pes a já. Ti ostatní spustili záchranné čluny a zmizeli. Byl tam záchranný vor, na který se mi podařilo upevnit soudek pitné vody, který tam lital sem a tam, jak se vrak kymácel a velkou plechovku se suchary. A než jsem se nadál, vrak se naklonil, vor sjel do moře a za ním já a za mnou pes. Vyškrábal jsem se na vor a vidím, že ta obrovská doga co chvíli se vynoří z vln a plave k mému voru. Dohonil ho a teď se chtěl na něj vyhoupnout. A kdybych se ho byl tak strašně nebál, byl bych ho shodil zpátky. Ať se utopí. Ale moje zbabělost mu zachránila život. Jen co se mu podařilo zadní běh dostat na vor, ohromným úsilím vytáhl obrovské tělo na palubu voru a a tam se natáhl, chudák, jak dlouhý tak široký, zbledovaný a rychle dýchal. Moře bylo naštěstí klidné. A zbytek lodi - jmenovala se Stará squaw - jakoby čekal, až budeme v bezpečné vzdálenosti, pak na něm něco vybuchlo a potopil se beze zbytku. Bál jsem se spát, že až usnu, že mě Guliver zakousne. Byl jsem vyčerpan a měl jsem hlad. Bál jsem se jíst. Bál jsem se, že když budu jíst suchary, že Guliver dostane apetit a bůhsám ví, co se stane. Ale slabost mě přemohla. Probudil jsem se až za světla, zkřehlý, a Guliver ležel uprostřed voru, třásl se zimou. Otevřel jsem krabici se suchary, byla v nich mořská voda a tak vlhké a nechutné jsem je žmoulal z hladu. Guliver měl položenou hlavu na předních bězích a pozoroval mě. Ani se nehnu. Dostal jsem velikou žízeň. Otevřel jsem soudek a velmi opatrně jsem si nalil do dlaně a srkal vzácnou vodu. Já nevím co mě to napadlo říct "pejskové!", týhle obludě, ale obluda se postavila na všechny čtyři, nahrbila se a vydala zvuk, který určitě nebyl nepřátelský. Ale já si pořád myslel, že když mu dám napít z dlaně, že se napije a tou dlaní to zakousne. Tož jsem si zul botu a nalil mu porci. Vypil botu dvěma doušky a dlouho se ještě olizoval. Lehl jsem si opět s odstupem, ale ne už s tak velikým. To odpoledne jsme viděli první loď. Sledovali jsme ji, jak kouřila na obzoru a pak nám zmizela z dohledu. Zaklel jsem. Guliver zvedl hlavu a podíval se na mě. "Je tu smutno, víd?" povídám mu. A tentokrát Guliver poprvé promluvil.

Hluboko v hrdle se mu ozval zvuk, ale nebylo to zavrčení. To jsem poznal i přesto, že jsem psům vůbec nerozuměl. A tak jsem začal povídat. O všem možném, o lidech doma, o životě. A Guliver poslouchal. A teď vím víc o psech. Teď vím, že udělat si ze psa přítele znamená povídat si s ním. On nemůže odpovídat, ale z vaší řeči pozná daleko víc, než si lidé myslí. Najednou Guliver, který celou tu dobu se držel od mne v povzdálí, přišel ke mně. Stáhlo se mi hrdlo. Ale zbytečně. Sedl si u mých nohou a ulehl. Ten pes věděl, co je vznešenost. Chtěl být přátelský, ale dolézat nechtěl. Přemýšlel jsem o něm a usnul jsem. Probudila mě bouřka, která se od západu blížila. A za chvíli tu byla. Přišla s tropickou zuřivostí. Můj vor se zmital na vlnách a hrozil, že se rozpadne. Guliverovi dalo strašnou práci, aby se udržel na voru. Klouzal a každou chvíli to vypadalo, že spadne do vody.

Já jsem se přivázal, ale na psa jsem nemohl dosáhnout. Najednou se vor vzepjal, jako kůň a obrovský pes se na mě podíval pohledem, na který nikdy nezapomenu. V tom pohledu byl strach, žádost o pomoc, výčitka, ale také kuráž. Najednou mi blesklo, hlupákovi, že já jsem tu pán i pro toho psa a že mám zodpovědnost. Vor se zvrátil, nadhodil Gulivera, podchytil ho a druhá vlna ho srazila na mne. Popadl jsem ho a zbytkem lana jsem ho přivázal k sobě. Bouře se přehnala stejně rychle, jak se přihnala. Toho večera se Guliver doplzl až ke mně a já mu povídal. Samota učí člověka dělat divné věci.

Pátého dne už jsem byl skoro bez vody a bez sucharů. Zrovna když se ozývaly zoufalé myšlenky, stalo se zázrak. Spatřili jsme nákladní loď, která zřejmě jela směrem na nás. Nový život mě vjel do žil. "Jede k nám, člověče!" volal jsem na Gulivera. "Mně se zdá, že jede rovnou na nás." Brzo jsem se unavil touhle hloupou oslavou. Guliver si sedl vedle mne a vrtěl ocasem. Pohladil jsem mu hlavu. Byla to obrovská hlava. Solidní a silná. Hladil jsem ho po krku, po hřbetě, poplácal jsem mu boky. Jako by se roztrásl radostí. Pak se o mě opřel, div mě neporazil. Sklonil hlavu a lizal mi boty. Strašně jsem se styděl. Styděl jsem se za svou nedůvěru k němu. A najednou se všechno změnilo. Strach a nedůvěra ze mě spadly a namísto nich jsem pocítil

upřímné kamarádství a porozumění. My dva jsme přece spolu něco prožili.

Pes už pro mě nebyl obávané zvíře. Pes je pes. Nemůže zvolit krásnějšího jména, než je slovo pes. A Guliver mi lizal botu. Jenom proto, že měl vkus a věděl, co se patří, mi nelizal ruku. Najednou jsem ho objal a mazlil se s ním. Miloval jsem toho psa. Zatím se loď blížila a byla tak blízko, že nás musela vidět pouhým okem. Křižovala naši cestu, jako bychom pro ni neexistovali. Křičel jsem, řval jsem, mával jsem rukama, nic naplat, neviděli nás. Tím nerozumným počínáním jsem se překřiknula mohl jsem než sít. Najednou mě něco napadlo. "Dej hlas, Gulivere! Zavolej je kamaráde! Zavolej je." Guliver nepotřeboval dlouhého nabádání. Nad Pacifikem se rozlehlo zařvání jako několika lvů a býků. Znovu a znovu Guliver dává hlas, hluboký, plný, mocný. Jeho boky se chvěly námahou, červená morda dokřán a palice zdvižená k nebi.

"Výborně! Ty kluku!" sípal jsem. "Výborně!" a pak se něco stalo na palubě lodi. Nějaké postavy se začaly shromažďovat na straně paluby, mával jsem kabátem, poskakoval a najednou nás spatřili. No - spal jsem čtyřicet hodin, a když jsem se probudil, Guliver seděl u mého lůžka. A když viděl, že jsem vzhůru, zdvihl obrovský opřední běh a položil mi ho na rameno. No tak jsem se zeptal pana Dyera, jestli si toho psa vzal domů.

"No jistěže!" odpověděl pan Dyer a nácával si dýmku na znamení, že už dál nechce vyprávět. Chtěl jsem se ho ještě zeptat, zdali Gulivera ještě má. No, ale pak jsem si řekl, že člověk nemá klást takové otázky, které můžou lidem připomenout smutné doby.

A začali jsme si povídat o počasí.

(z knihy Jana Wericha "Povídání nejen o psech")



MOUNTAIN SHEPHERD

Traditional

Sheep's Milk Cheese



Oštiepky, bryndzu,
parenice, korbačky
Podle tradičních receptů
horských bačů
vyrábí
Irena Votavová a dcery
Tel. (03) 9878 9254



upozorňuje
všechny milovníky sladkostí,
že oblíbené věnečky, laskonky
a ostatní dobroty
si budou moci od března
zakoupit v nové prodejně
"DARLINGS"
TREAT PATISserie
355 Darling St.
BALMAIN
tel. 810 23 01

HABER - PILOTPty Limited
PRODUCTION**AUSTRALSKÉ LISTY** měsíčníkVydává: **HABER - PILOT Pty Limited**

A.C.N. 002 830 613

7 Boonah Street

WENTWORTHVILLE

NSW 2145

Tel. (02) 636 1873

Fax. (02) 631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.

Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

Česky mluvící solicitor/ právník a advokát
vám nabízí služby

Vynikající znalost českého a australského práva.

Kontaktujte: **Vladimír Gazdík**

Office: (02) 484 2221 Fax: (02) 484 0606

Mobile: 015 274 734 Domů: (02) 9980 7908

MASAŽ Jan Bohumil Ráž **MASAŽ**vám nabízí úplnou nebo částečnou masáž těla
kondiční, relaxační a sportovní,

masáž vás uvolní, oživí krevní oběh,

odstraní bolesti uvolněním svalstva, osvěží.

Masáž je též velice vhodná pro lidi se stereotypním
nebo sedavým zaměstnáním jako jsou:
písačky, operátoři komputerů, švadleny, prodavačky,
dělníci pracující u strojů, řidiči a pod.Masáž je též velice vhodná pro lidi upoutané dlouho-
době na lůžko, pro lidi těžce pracující a pro sportovce.**MASAŽ JE PŘÍJEMNÁ PRO VŠECHNY!**

Kontaktujte J.B.Ráž

pondělí - pátek večer (03) 9584 8592

44 DEVON ST, CHELTENHAM 3192

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.**BODY REPAIRS**7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: (02) 9999 2595Stěhování nábytku
Sydney - mezistátní - zámoří,
odborně zabalíme,
popřípadě uskladníme,
rozpočet i dobrá rada je zdarma,
pečlivě, spolehlivě, poctivě.
Hovoříme česky a slovensky.**TAX RETURNS****Tim Austin, F.T.I.A.**

Registered Tax Agent

Poradíme vám v podnikání.
použijte naši účetní kancelář,
připravujeme daňové přiznání.
domluvíte si schůzku předem.

Další informace:

18 Hughes Ave.

Lawson 2783

Telefon: 047 591 782

Mluvíme česky a anglicky!

ELEKTRIKÁŘ

Aleš HUBSCHMANN,

Licence No. 2511

sedmadvacet let zkušeností
nabízí své služby
při řešení všech problémů
se zaváděním a instalací
elektrických spotřebičů,
nové instalace a podobně.

Perfektní práce

za slušné ceny

Telefon: (03) 9803 3815

Mobil: 018 176 556

Předplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____ Stát _____

P.Code _____ Tel. _____

Vystříhnete a odešlete s poplatkem na

HABER PILOT Pty. Limited**7 BOONAH STREET****WENTWORTHVILLE NSW 2145**

Předplatné - zaškrtněte

na půl roku ☐ \$15.60na celý rok ☐ \$31.20



Shop 6, 176 Commercial Road, Prahran 3181

Ph. (03) 510 8717, (03) 510 2474

A.H. (03) 801 2796 Fax (03) 510 2482

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURORAIL - vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

AUSTRALSKE LISTY
JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

CTETE
PODPORUJTE
ODEBIREJTE

LUBA SUSTEK

LUST NOMINEES P/L TRADING
AS PAINT SPOT
DISTRIBUTORS OF PAINT
AND PAINTERS' SUPPLIES

Ph: 557 4109, 557 2863
Fax: 557 4924

378 Centre Rd, Bentleigh 3204



BENTLEIGH PAINT SPOT

**Chcete vymalovat dům,
zkrášlit byt?
Využijte služeb české firmy,
která nabízí všechny služby
pro malíře,
spolu s radou odborníků.
volejte: 03 557 4109, 03 557 2863**



APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

Nabízí systém vytvoření zvlášť pro vás! (viz obal)

MULTIMEDIA

Capture video in real-time to your hard disk. Editing with special effects and sound. Playback under Windows in true colours. Full motion CD video playback

TV-VIDEO

Live TV on your PC. Capture single frame at 320 x 240. Tinting or photo retouching. Full motion sequencer. Record to tape in S-VHS quality.

VIDEO-PRO

Linear or nonlinear editing. Quality of output up to Betacam. Time code for single frame accuracy. Adjustable compression digital recording.

CSA



CZECH

AIRLINES

FLY OK FLY ČSA



**POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM ZE
SINGAPURU A BANGKOKU**

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECH
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX 11110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000
TELEPHONE: 247 6196 FACSIMILE: 232 1713